

نگاه

بیکاری و کیفیت نیروی کار

محمدحسین نعیمی‌پور

● بنابر اعلام مسسولان امروزه با شش میلیون بیکار مواجهیم و چنانچه تمهیدی اندیشیده نشود، با روند فعلی تا سال ۱۴۰۰ بایدمنتظررقم بالاتر بیکاران باشیم. این در حالی است که بخش بزرگی از خیل بیکاران را افراد تحصیلکرده و فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها تشکیل می‌دهند. قطعاً چنین پدیده‌ای نمایانگر وضعیت رکودی در کشور و عدم انجام سرمایه‌گذاری‌های جدید و نیز ازبین‌رفتن فرصت‌های شغلی پیشین به‌واسطه تعطیلی واحدهای تولیدی است اما علاوه‌بر آن بازتاب‌دهنده کیفیت نهادهای آموزشی کشور نیز هست. مشخصات نظام آموزشی در ایران با سایر نظام‌های آموزشی کشورهای در حال توسعه تطابق دارد. براساس فصل آموزش در کتاب (اقتصاد توسعه، نوشته گیلیب، پر کینتز، رومر، اسنودگراس۱۹۹۲ و ترجمه غلامرضا آزاد ارمکی) این مشخصات از این قرار هستند:

- دستاوردهای آموزشی نظام تحصیلی در این کشورها در مقایسه با استانداردهای جهانی در سطح نازلی قرار دارد.
- وجود نابرابری‌های شدید میان مناطق و طبقات اجتماعی که خود منجر به بدترشدن نحوه توزیع فرصت‌ها و درآمدهای شود.
- در این کشورها شایستگی یک فرد اغلب برحسب مدرک تحصیلی او ارزیابی می‌شود؛ بنابراین نظام‌های آموزشی‌شان بیشتر به کسب مدرک علاقمندند تا انتقال دانش علمی (مدرک‌زدگی).
- بیکاری فارغ‌التحصیلان در کشورهای که با سرعت کمتری توسعه پیدا می‌کنند قابل توجه است. این پدیده در گذشته در هند و فیلیپین که دوشکور پیشگام آسیای در گسترش نظام آموزشی هستند وجود داشته اما کره‌جنوبی توانست با رشد بیشتر اقتصادی نیروی کار بیکار را جذب کند.
- فقدان تناسب میان رشته‌ها و مواد درسی و نیازهای بازار کار: کارفرمایان باید برای انتقال مهارت‌های لازم‌به نیروی کار به آنها آموزش دهند.
- آموزش غیررسمی و خارج از مدارس که معمولا بر مهارت‌های شغلی تمرکز دارند، نقش اندکی در این کشورهافاغلی می‌کند.

۵- فقدان تناسب میان رشته‌ها و مواد درسی و نیازهای آموزشی کشورهای توسعه‌یافته در طول سالیان گذشته سبب کم‌ترکی نهادهای آموزشی داخلی و تنزل کیفیت برونداد این نهادها به‌عنوان نیروی کار ماهر یا تحصیل کرده شده است. در نتیجه بر مهارت‌های شغلی تمرکز دارند، نقش اندکی در این کشورهافاغلی می‌کند.

۶- آموزش غیررسمی و خارج از مدارس که معمولا بر مهارت‌های شغلی تمرکز دارند، نقش اندکی در این کشورهافاغلی می‌کند.

در زمینه مدرک‌گرایی که در مورد سوم به آن اشاره شده می‌توان گفت گرچه مدرک‌های تحصیلی-مهراتی مناسفانه منوط کردن فرصت‌های شغلی، ارتقای شغلی و ارتقای حقوق شاغلان به داشتن این مدارک در نظام اداری سبب به‌وجودآمدن افت در این زمینه و نیز اعتبارشدن این مدارک شده است؛ به‌طوری‌که امروزه حتی در بالاترین مقاطع تحصیلی، شاهد این آثار در اعطای مدارک دانشگاهی هستیم. حال که وضعیت نهادهای کشور در زمینه رایبه تعریفی معتبر و معنadar از مدارکی که به‌زیادب‌هنده مهارت‌های حرفه‌ای دارندگان آن‌هاست و تضمین اعتبار این مدارک روزبه‌روز درگروگن می‌شود، توسل‌جستن به مدارکی که نهادهای جهانی آنها را تعریف و تضمین کرده‌اند، اقدامی عاقلانه است. چراکه مانع از کاهش کیفیت محصولات و فرآیندهایی می‌شود که منازر از کیفیت نیروی انسانی دارای مدارک نامعتبر داخلی هستند. در این راستا ترویج کسب مدارک بین‌المللی در رشته‌های آموزش‌گرفته، حرفه‌ای، خدماتی و معیار قراردادن آنها در استخدام‌ها و ارتقای شغلی می‌تواند راهکارهایی قابل تامل باشد و بر رقابت‌پذیری بنگاه‌های داخلی در برابر رقبای خارجی آنها بیفزاید. اساساً پاشنه‌اشیل اقتصاد ایران بیش از عدم‌سرمایه‌گذاری‌های خارجی کافی، عدم‌کیفیت نیروی انسانی قابل‌رقابت با بنگاه‌های خارجی در عرصه‌های مختلف است. در واقع حتی در شرایطی که موانع گوناگون سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم و حضور شرکت‌های بین‌المللی و خارجی در کشور فراهم شود این شرکت‌ها نمی‌توانند به نیروی کار داخل کشور جهت استخدام اتکا کنند و حضور آنها سبب ایجاد اشتغال در کشور نخواهد شد. این موضوع وظایف‌های برعهده تصمیم‌گیرندگان نهادهای آموزشی کشور می‌گذارد که با تجدیدنظر در سیاست‌های سال‌های گذشته، در راستای تطابق هرچه‌بیشتر معیارهای آموزشی با استانداردهای جهانی و کمک‌گرفتن از موسسات بین‌المللی حرکت کنند. بی‌گمان یکی از قدم‌های اولیه در این جهت، فراگیر کردن و کیفی کردن آموزش زبان‌های بین‌المللی در نهادهای آموزشی‌است. همچنین استفاده از ظرفیت مراکز فنی‌و حرفه‌ای و متصل کردن آنها با مراکز بین‌المللی آموزشی و فنی می‌تواند راهکار دیگری باشد که فرصت‌های جدیدی را پیش‌روی نیروی کار ماهر کشور و در عین حال صنعت می‌گشاید.

ادامه در صفحه ۶

یکسان سازی نرخ ارز به سال ۹۴ موکول شد

نقد بسته رکود تورمی در گفت‌وگو با رییس پژوهشکده پولی و بانکی

یکسان سازی نرخ ارز به سال ۹۴ موکول شد

هر وامی که یک شرکت بزرگ می‌گیرد، ۱۰۰ وام شرکت کوچک را در نوبت می‌اندازد

عکس

رونق صنعتی، شرق

اساس درجه اورژانس‌بودن اولویت‌بندی شد. از سال ۹۳ این اقتصادکلان مریض از اورژانس به بخش منتقل شده است. درواقع به عبارت بهتر باید گفت خونریزی این اقتصاد بیمار بند آمده یعنی نرخ رشد اقتصادی از منفی به مثبت تبدیل شده، شتاب تورم گرفته شده و مشکلات بودجه دولت تا حدی سروسامان پیدا کرده است. بنابراین ما اکنون در شرایطی هستیم که تازه می‌خواهیم نرمال‌شدن اقتصاد را تجربه کنیم.

● به‌تازگی، دولت لایحه «خروج از رکود غیرتورمی» را به مجلس ارائه کرده است. ابعاد و کلیدی‌ترین حرف این لایحه چیست؟

برنامه دولت چهارسرفصل دارد: سرفصل اول مربوط به سیاست‌های اقتصادکلان، سرفصل‌دوم مختص بهبود فضای کسب‌وکار، سرفصل‌سوم مسایل تأمین‌مالی و سرفصل چهارم بخش‌های پیشران هستند. در سروه برنامه دولت، این دیدگاه نهفته که باید شرایط اقتصادکلان به‌گونه‌ای باشد که فعالان اقتصادی بتوانند تصمیمات

بنابراین شایه‌بیت لایحه این است که دولت قرار است بازگردان و کارگردان باشد نه بازگیر. کارگردان کسی است که سناریو را با عوامل خود تهیه می‌کند و از هنرپیشه بازی می‌گیرد. پس نگاه فعالان اقتصادی به دولت باید

چنین‌نگاهی باشد؛ نگاه کسی که سناریو دارد، آینده را می‌بیند، سکانس‌ها را پیش‌بینی کرده و برای هرسکانسی یک برنامه دارد.

● اما بی‌اعتمادی‌ای که دولت قبل ایجاد کرد، اجازه نمی‌دهد که فعالان اقتصادی بتوانند چنین نگرشی به دولت داشته باشند…

تکته مهم همین است که باید باورها تغییر کنند. باید این باور که دولت یک عامل التهاب و جنجال‌آفرین است، تغییر کند و به باوری برسد که دولت یک عامل ثبات‌ساز است. دولت ابرقهرمان نیست و نهادهی هم نیست که همه‌چیز را بپاند، بلکه فقط هماهنگ‌کننده است. در واقع دولت به‌عقله یک رهبر ارکستر است که ممکن است اتفاقا نوازنده خوبی هم نباشد اما تک‌تک سازها را می‌شناسد. تکته دیگر این است که دولت می‌خواهد از بزرگ‌شدن کیک اقتصاد بهره‌برد نه از تقسیم کیک اقتصاد؛ پس باید ابتدا کیک اقتصاد بزرگ شود تا بتوان از آن بهره گرفت. پس دولت باید وارد مفاهیم با فعالان اقتصادی و به محل اعتماد آنها تبدیل شود. اشتباه‌تکنید ایجادتولید محل اتکا نیست یعنی پدر نیست بنابراین خود فعالان اقتصادی باید ریسک را بپذیرند چون همه بالغند. دولت تنها باید به عامل ثبات‌ساز تبدیل شود.

● سیاست دولت در مورد ارز، تورم، رشد اقتصادی، بر چه مبنایی تعریف شده است؟
فصل‌اول لایحه دولت در مورد ارز می‌گوید هنوز شرایط یکسان‌سازی ارز فراهم نشده و دولت یکسان‌سازی را بالا بریم، مگر اینکه سال۹۳ در دستور کار ندارد، اما سعی بر این است در سال ۹۴ یکسان‌سازی انجام‌شود.

در مورد تورم هم می‌گوید دولت شرایط کنترل تورم را دارد و سعی

می‌کند تورم بسته به بین ۲۰ تا ۱۵ درصد نگهدارد و تورم سال آینده را به زیر ۱۵ درصد برساند. دولت همچنین تصمیم دارد تورم سال۹۵ را زیر ۱۰ درصد کاهش دهد؛ به‌خصوص صرف‌نظر از اینکه مذاکرات به چه سمنی می‌رود، باید تورم کنترل شود. در مورد رشد اقتصادی هم می‌گوید تا جایی که محدودیت‌های اقتصادی به من اجازه دهد، سعی می‌کنم رشد اقتصادی را بالا ببرم، مگر اینکه به محدودیت‌های تحریم برسیم که محدودیت‌های تحریم هم از تیم دستگه خارجی به تیم اقتصادی محول می‌شود.

● ارزیابی مختصر شما -به‌عنوان رییس پژوهشکده پولی و بانکی- بانک مرکزی -از فصل‌به‌فصل لایحه «خروج از رکود غیرتورمی» چیست.

فصل‌اول بسته خروج از رکود به بحث «اقتصادکلان» می‌پردازد؛ کار اقتصادکلان ثبات‌بخشی، ایجاد اعتماد و نگاه را از گذشته به آینده موکول کردن است. هرچقدر تاسف گذشته را بخوریم، فایده‌ای ندارد. الان دیگر باید به فکر ترمیم و ایجاد اطمینان باشیم؛ پس باید یکلومتر را مفر کنیم. پس فصل‌اول بسته خروج از رکود، فصلی برای تمام سال‌هاست. این حرف‌ها برای سال‌های آتی هم است، فقط کمی مفصل‌تر می‌شود. اولویت دولت، کنترل تورم است و رشد اقتصادی در

فصل‌اول بسته خروج از رکود به بحث «اقتصادکلان» می‌پردازد؛ کار اقتصادکلان ثبات‌بخشی، ایجاد اعتماد و نگاه را از گذشته به آینده موکول کردن است. هرچقدر تاسف گذشته را بخوریم، فایده‌ای ندارد. الان دیگر باید به فکر ترمیم و ایجاد اطمینان باشیم؛ پس باید یکلومتر را مفر کنیم. پس فصل‌اول بسته خروج از رکود، فصلی برای تمام سال‌هاست. این حرف‌ها برای سال‌های آتی هم است، فقط کمی مفصل‌تر می‌شود. اولویت دولت، کنترل تورم است و رشد اقتصادی در

اقتصاد

اقتصاد

نقد بسته رکود تورمی در گفت‌وگو با رییس پژوهشکده پولی و بانکی

بدهی بانک‌ها و دولت به بانک‌مرکزی شود. اتفاق اول یعنی تخصیص ۳۴هزارمیلیاردتومان اتفاق خوبی است که موجب خواه شد دوباره بابت افزایش نرخ ارز، پایه پولی رشد‌کنند.

● تعهداتی که به دوش بانک‌ها گذاشته شده، به افزایش نقدینگی و تورم منجر نمی‌شود؟

آن تعهدات هم می‌تواند منجر به افزایش نقدینگی شود و هم می‌تواند نشود. پیش‌بینی شده است طی سال۹۳ بانک‌ها حدود ۲۸۰هزارمیلیاردتومان تسهیلات اعطا کنند که آمار پنج‌ماهه نشان می‌دهد این عدد به احتمال زیاد محقق خواهد شد. بنابر این بوده که سهم فرآیندهای از این رقم را به سرمایه در گردش اختصاص دهند که طبق آمار پنج‌ماهه هم این اتفاق افتاده است. بانک‌ها تاکنون عادت کرده‌اند از محل سپرده‌ها تسهیلات دهند در حالی‌که این روند اشتباه است. باید در مقایسه با سپرده‌ها، سهم وصولی‌ها در تأمین منابع بیشتر شده و بانک‌ها از این محل تسهیلات پرداخت کنند؛ اگر بانک‌ها از سهم وصولی‌ها تسهیلات پرداخت کنند، دیگر به افزایش نقدینگی منجر نمی‌شود

● پس براساس این لایحه، توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها چندبرابر می‌شود؟

چندبرابر نمی‌شود، اما بیشتر می‌شود. ممکن است تسهیلات سال۹۳ نسبت به سال۹۲ بالای ۳۰درصد رشد کند، اما این به معنای آن نیست که نقدینگی رشد می‌کند چون رشد نقدینگی باید در مرز ۲۲ تا ۲۰درصد بماند.

● با این اوصاف مشکل نقدینگی واحدهای تولیدی حل خواهد شد؟

بله؛ امیدوارم از محل تسهیلات کوماتمدت حل شود. سیاست دولت این است که نقدینگی واحدهای تولیدی یعنی سرمایه‌در‌گردش در اختیار آنها را با نرخ مناسب تأمین کند؛ یعنی نرخی که بنگاه‌ها حداقل لازم را در آن بگیرند و به واقع واقعی باشد.

● نرخ ضمانت اجرائی‌ای وجود دارد باز هم این سیاست غلط پرداخت اعتبارات و تسهیلات بانک‌ها به دانه‌درشت‌ها ادامه پیدا‌کنند؟

بنگاه‌های بزرگ کشور نشان‌دهار هستند، پس آن کله‌گندها و کسانی که شرکت‌های بزرگ دارند، ناویشان دارند. باید به‌تدریج میزان اعتباراتی که بانک‌ها به مشتریان بزرگ خود می‌دهند، کاهش یابد. آنها باید به سمت بازار سرمایه بروند و در آنجا با ریسک خودشان اوراق مشارکت منتشر کنند. هرکدام از این بنگاه‌ها که به بازار سرمایه بروند، سدجا برای کوچک‌ها و متوسط‌ها در بازار پول باز می‌شود.

اگر یک شرکت کوچک بخواهد در بازار سرمایه برود، هیچ‌ک آن شرکت را نمی‌شناسد که آن را تأمین‌مالی کند اما شرکت‌های بزرگ وقتی در بازار سرمایه بروند و اوراق منتشر کنند، مردم با توجه به نرخ‌های اعلامی آنها، تصمیم می‌گیرند. این وسط بانک‌ها هم به‌سوی بیزینس اصلی خود می‌روند و صورت‌مساله این قصه بنگاه‌داری بانک‌ها هم روشن می‌شود. بانک‌ها وقتی بنگاهداری می‌کنند که بانکداری برای آنها سودآور نباشد. پس باید کاری کنیم که بانکداری برای بانک‌ها سودآور باشد.

پارانه بازار پول هم قطع می‌شود و دیگر در بازار پول نباید پارانه بدهند. جز یک پارانه که آن هم پارانه خرید مسکن به خانه اولی‌هاست که ممکن است سیاست دولت بر اعطای آن باشد.

● یعنی قرار است پروژه‌ای مثل «مسکن مهر» در این دولت هم تکرار شود؟

نه؛ به هیچ‌وجه ابتدا باید مشخص کنیم که کدام بُعد مسکن‌مهر اشتباه بود و کدام اشتباه نبود. یکبعد مسکن مهر خیلی خوب بود و آن این بود که کمک شود تا کسانی که خانه ندارند، خاندان شوند. اما مسکن‌مهر چندانکال بزرگ داشته؛ یکی از اشکالات این بود سامانه شهری برای آن پیش‌بینی نشده‌بود، درواقع یک‌سیاست‌سیاسیست بود. اشکال بزرگ‌تر مسکن‌مهر این بود که از منابع بانک مرکزی استفاده شد که این خیلی اشتباه بود. اما سیاست دولت وقت به مهندسی و معماری لازم نیاز دارد و البته کار سختی است تا سامانه‌ای طراحی شود که مشخص باشد چه کسانی خانه دارند و چه کسانی ندارند تا دولت به آتهایی که خانه ندارند، پارانه خرید بدهد. البته این سیاست قطعی نیست اما احتمال دارد که وزارت راه‌وشهرسازی و بانک‌مرکزی روی این سیاست به توافق برسند.

● آن زمان که پروژه «مسکن‌مهر» با استفاده از بانک‌مرکزی توسط دولت وقت کلیدخورد، «پژوهشکده پولی و بانکی» به بانک مرکزی هشدار و توصیه‌ای نداد؟

خیلی هشدار دادیم، درباره ابعاد مساله - از جمله طول‌مدت تسهیلات و نرخ آن، نوع و تعهدات بانک مرکزی - هشدار دادیم اما موثر واقع نشد. در آن زمان هرکسی که در بانک‌مرکزی نسبت به اینگونه مسایل مقاومت می‌کرد، باید از بانک‌مرکزی می‌رفت. دولت می‌خواست مردم را صاحب خانه و خوشحال کند اما دستیابی به این هدف، از طریق سیاسی اشتباه دنبال شد.

● یکی از روسای سابق بانک‌مرکزی که با بانکداران خبره ایران هم است، به اقدامات دولت در زمینه خروج از رکود انتقادات تندى دارد. او معتقد است برخی اقدامات همچون انتشار «اوراق مشارکت» به تشدید رکود کمک می‌کند. آیا واقعا انتشار «اوراق مشارکت» به تشدید رکود در کشور کمک نکرد؟

نه لزوماً. این دوساله از یکدیگر قابل تفکیک هستند. مادوسال رشد اقتصادی منفی داشتیم؛ کشوری که دوسال رشد اقتصادی منفی داشته، یعنی اقتصادش کوچک و کوچک‌تر شده است اما الان اقتصاد کشور چهاربرصد بزرگ شده که این خبر خوبی است.

ادامه در صفحه ۶

خبر

خرج خانوارهای شهری ماهانه ۸/۱میلیون تومان

● ایستنا: رییس مرکز آمار با تأکید بر اینکه این سازمان متولی اعلام خط فقر نیست، از هزینه حدود یک‌میلیون و ۸۰۰هزارتومانی خانوارهای شهری در هر ماه خبر داد. عادل آذر در مورد اعلام‌نشدن خط فقر از سوی مرکز آمار گفت: مرکز آمار هرگز آماری برای خط فقر اعلام نمی‌کند، چراکه این نرخ اصلا جزو آمارهای رسمی کشور نیست. این درحالی‌است که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مسؤول آن است. رییس مرکز آمار ایران همچنین به آخرین آمارهای به‌دست‌آمده از هزینه و درآمد خانوارها اشاره کرد و گفت: در بهار ۱۳۹۳ هزینه یک خانوار روستایی ایران ماهانه یک‌میلیون و ۹۲هزار و ۱۰۰تومان و هزینه یک خانوار شهری ایرانی یک‌میلیون و ۸۲هزار تومان بوده که عدد قابل توجهی است.

درس کار آفرینی در دانشگاه‌ها اجباری شود

● ایرنا: وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اینکه، دولت و بنگاه‌های غیردولتی باید برنامه‌های خود را برای ارتقای کارآفرینی اجرا کنند، پیشنهاد کرد: تشکیل واحد درس کار آفرینی در دانشگاه‌ها اجباری شود. محمدرضا نعمت‌زاده ارایه دورهمی آموزش کار آفرینی در مراکز آموزش عالی را اقدام موثری در توسعه کارآفرینی عنوان کرد و گفت: این کار باید با جدیت بیشتری انجام شود و کار آفرینی به‌عنوان واحد اجباری در همه رشته‌های تحصیلی دانشگاهی گنجانده شود.

تدوین سیاست‌های مواجهه با پول‌های مجازی

● معاونت تنظیم مقررات مرکز ملی فضای مجازی، سیاست‌ها و برنامه‌های راهبردی کشور را درخصوص مواجهه با پول‌های مجازی تدوین می‌کند. به گزارش روابط‌عمومی مرکز ملی فضای مجازی، معاونت تنظیم مقررات این‌مرکز به‌منظور تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های راهبردی کشور درخصوص پول‌های مجازی و بررسی مواجهه کشورهای مختلف با این موضوع، جلسات فشرده کارشناسی و مدیریتی را با حضور نمایندگان نهادهای مرتبط از جمله بانک مرکزی، سازمان بورس و سازمان فناوری اطلاعات برگزار کرده است.

آمار معوقات بانکی تکان نخورد

● ایستنا: باوجود تمامی هیاهویی که به‌منظور برگرداندن بیش از ۸۷ درصد از برخی اظهارات ۱۵۰هزارمیلیاردتومان معوقات بانکی در بین تمامی بخش‌های مربوطه برپاست و با وجود تشکیل چندین کمیته بررسی و تلاش‌های انجام‌شده، آمار معوقات بانکی نمتنها کاهش نیافته بلکه اغلب ثابت یا حتی اضافه شده است. در حالی مطالبات معوق شبکه بانکی در طول سالیان گذشته مسیر فرایندهای را طی کرده و در یک‌دهه اخیر از کمتر از ۱۰هزارمیلیاردتومان به حدود ۹۰هزارمیلیاردتومان فعلی رسیده که برخلاف استانداردهای بین‌المللی برای تسای پنج‌درصدی مطالبات معوق به کل تسهیلات پرداختی، این نسبت به حدود ۱۵درصد در ایران می‌رسد که بیانگر انحراف قابل‌توجه این مورد در شبکه بانکی است. در همان زمان سخنگوی قوقضاییه اعلام کرد که دادستان کل کشور چند اقدام مهم در این زمینه انجام داده است به‌طوری‌که در اولین قدم مدیرعامل بانک‌ها دعوت شده‌اند و از آنها خواسته‌شد تا از آن‌ها به‌بعد معوق‌ای نداشته و تسهیلاتی که امکان معوق‌شدن آن وجود دارد را نپذیرازند. از سویی دیگر ولی‌الله سیف، رییس کل بانک مرکزی از تفکیک پرونده‌های معوقات بانکی و اربانداری مجتمع تخصصی برای باز پس‌گیری معوقات بانکی بنگاه‌ها و مراکز تولیدی از سوی قوقضاییه خبر داد. درعین‌حال اغلب به‌طور هفتگی جلساتی با حضور مدیران عامل بانک‌ها و بهنگاران آن‌ها در مجلس برگزار شد. اما در کنار این موارد و تمامی اقدامات دیگر انجام‌شده، نگاهی به آمارهای رسمی اعلام‌شده نشان می‌دهد که رقم قابل‌ملاحظه‌ای از مطالبات به شبکه بانکی برگشته‌است.

«تیب» و «پراید ۳۱» جایگزین خودروهای فرسوده

● شرق: اجرای طرح جایگزینی خودروهای فرسوده قرار است پس از تأخیر چندساله، بعد از تعطیلات محرم مجددا آغاز شود. این طرح با اضافی تفاهنامه بین ستاد مدیریت حمل‌ونقل سوخت و «اسپا» و بدون استفاده از منابع مالی دولتی و بانکی اجرا خواهد شد. بر این اساس ۶۰هزار خودرو فرسوده در مرحله اول جایگزین می‌شوند که ۳۰هزار دست‌نقد آن تا پایان امسال و باقیمانده آن در سال آینده جایگزین می‌شوند. فیضی بخش، رییس ستاد حمل‌ونقل سوخت درباره جزئیات آن گفت: «خودرو با اجازه به‌شروط تملیک به صاحب خودرو فرسوده فروخته می‌شود. در این طرح صاحب خودرو فرسوده ۵۰درصد از بهای خودرو را به‌صورت نقد پرداخت کرده و ۵۰درصد باقیمانده را به صورت وام با سود ۱۹/۵درصد پرداخت می‌کند» به گفته وی «خودرو فرسوده توسط خودروساز به بهای ۲/۵میلیون تومان که فرسوده است تصویب شده، به‌شروط تملیک به صاحب طرف یک‌هفته پس از اسقاط خودرو جایگزین تحویل مشتری می‌شود. در این طرح خودروهای چون «تیب»، «پراید ۱۳۱» و «اوانت پراید» به متقاضیان واگذار می‌شود و اولویت با متقاضیانی است که سال‌های گذشته خودرو خود را اسقاط کرده‌اند.